USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Milana Podhrázkého, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **V. R.**, a účastníků řízení: **1) Ing. Petr Pavel**, **M.A.** a **2) Ing. Tomáš Kulhánek, MBA**, oba zastoupeni JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph.D., advokátem, sídlem Voršilská 130/10, Praha 1, a **3) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, týkající se návrhu na neplatnost volby prezidenta republiky konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo),

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Volební stížnost

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 6. února 2023 návrh, jímž se výše uvedený navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti volby prezidenta konané ve dnech 13. a 14. ledna 2023 (I. kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (II. kolo). Navrhovatel spatřuje hrubé ovlivnění výsledku volby v odmítnutí registrace kandidátní listiny Karla Janečka přesto, že se neprokázalo nesplnění podmínky spočívající v předložení petice na podporu kandidatury podepsané alespoň 50 000 občany. Ustanovení § 25 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), operuje pouze s odhadovaným počtem podpisů, zatímco Ústava o pravděpodobném, odhadovaném počtu podpisů neříká nic. Karel Janeček tak ve volbě nezískal žádný hlas, nicméně pokud by Ministerstvo vnitra postupovalo v souladu s Ústavou, byl by počet hlasů odevzdaný tomuto kandidátu vyšší. Dle navrhovatele měl Karel Janeček značnou rezervu podpisů a ani stoprocentní chybovost prvního náhodně vybraného vzorku by neprokázala, že mezi zbývajícími podpisy není 50 000 platných. Navrhovatel též poukazuje na rozpor mezi § 21 a § 25 zákona o volbě prezidenta republiky.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[2] Podle § 66 zákona o volbě prezidenta republiky se návrhem na neplatnost volby prezidenta může domáhat ochrany u soudu mimo jiné každý občan zapsaný do stálého seznamu voličů. Návrh je třeba podat nejpozději 7 dnů po vyhlášení celkového výsledku volby prezidenta Státní volební komisí. Návrh na neplatnost volby prezidenta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby prezidenta.

[3] Podle § 90 odst. 5 věty první a druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), se za podmínek stanovených zvláštním zákonem (tj. zákonem o volbě prezidenta republiky) může občan domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti volby. V řízení o neplatnosti volby jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, nejméně dvacet poslanců nebo nejméně deset senátorů, na jimiž podané kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo občan, na jehož kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, a ten, jehož volba byla napadena.

[4] Navrhovatel je občanem České republiky, který má trvalý pobyt v Ústí nad Labem, kde je také zapsán v seznamu voličů (§ 30 zákona o volbě prezidenta republiky ve spojení s § 28 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů). Je tedy aktivně legitimován k podání návrhu na neplatnost volby prezidenta.

[5] Okruh účastníků řízení o návrhu na neplatnost volby prezidenta je jednoznačně vymezen zákonem (citovaný § 90 odst. 5 s. ř. s.). Kromě navrhovatele jsou účastníky řízení příslušný volební orgán (tj. Státní volební komise), ten, kdo podal kandidátní listinu, na níž byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena (v tomto případě Tomáš Kulhánek, který navrhl registraci kandidátní listiny zvoleného kandidáta Petra Pavla), a ten, jehož volba byla napadena (tj. zvolený kandidát Petr Pavel). Postavení těchto subjektů jako účastníků řízení je zřejmé a zároveň již účastníkem řízení nemůže být nikdo jiný, a proto Nejvyšší správní soud navrhovatele nevyzýval k označení účastníků řízení v souladu se zákonem přesto, že tak ve volební stížnosti neučinil (viz shodně usnesení ze dne 15. února 2018 č. j. Vol 32/2018-20).

[6] Volební stížnost napadá výlučně proces registrace kandidátních listin pro volbu prezidenta republiky, konkrétně kandidátní listiny kandidáta Karla Janečka. Nejvyšší správní soud však setrvale rozhoduje tak, že **v rámci řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování podle § 90 s. ř. s. již nelze namítat vady při registraci kandidátní listiny nebo odmítnutí registrace kandidátní listiny** (z poslední doby například usnesení ze dne 13. února 2018 č. j. Vol 30/2018-21). K napadení registrace či odmítnutí registrace slouží samostatné řízení týkající se ochrany ve věcech registrace podle § 89 s. ř. s. a § 65 zákona o volbě prezidenta republiky. Ve volebním soudnictví se totiž „uplatňuje zásada souslednosti jednotlivých přezkoumávaných volebních fází, což znamená, že po uzavření některé fáze volebního procesu nelze tutéž fázi znovu otevírat a zpětně zpochybňovat. Tato zásada se projevuje v právní úpravě třemi samostatnými řízeními, která spadají pod volební soudnictví: řízení o ochraně ve věcech seznamu voličů (§ 88 s. ř. s.), řízení o ochraně ve věci registrace kandidátů a kandidátních listin (§ 89 s. ř. s.) a konečně řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta nebo hlasování (§ 90 s. ř. s.)" (usnesení ze dne 10. listopadu 2016 č. j. Vol 4/2016-191, č. 3522/2017 Sb. NSS).

[7] Nejvyšší správní soud již rozhodnutí Ministerstva vnitra o odmítnutí registrace kandidátní listiny Karla Janečka přezkoumal, a to v řízení k tomu určeném, tedy v řízení podle § 89 s. ř. s., přičemž návrh na zrušení rozhodnutí o odmítnutí registrace kandidátní listiny zamítl (usnesení ze dne 13. prosince 2022 č. j. Vol 9/2022-38). Ústavní stížnost proti tomuto rozhodnutí odmítl Ústavní soud pro zjevnou neopodstatněnost (usnesení ze dne 3. ledna 2023 sp. zn. Pl. ÚS 36/22). **Rozhodnutí o odmítnutí registrace je tedy (stále) pravomocné a ve fázi posuzování platnosti volby prezidenta podle § 90 s. ř. s. se již nelze zabývat tím, zda v registračním řízení byl, či nebyl porušen zákon.** To ostatně plyne i z § 66 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky, který spojuje zjišťované porušení zákona s hrubým ovlivněním *výsledku* volby (již registrovaného) kandidáta na prezidenta.

[8] Je pravda, že navrhovatel nebyl oprávněn návrh ve věci registrace kandidátních listin podat, neboť nespadá do okruhu aktivně legitimovaných subjektů v řízení podle § 89 s. ř. s. Tím spíše však nemůže zpochybňovat registraci (či odmítnutí registrace) kandidátních listin prostřednictvím návrhu na vyslovení neplatnosti volby prezidenta, tedy v řízení se zcela odlišným předmětem. Nedostatek aktivní legitimace k podání návrhu ve věci registrace kandidátní listiny nelze obcházet prostřednictvím návrhu na přezkum postupu registračního orgánu v rámci řízení podle § 90 s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. února 2013 č. j. Vol 30/2013-47). Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 9. prosince 2004 č. j. Vol 11/2004-31, č. 471/2005 Sb. NSS, tento závěr je plně v souladu se smyslem a účelem registračního řízení, v jehož rámci vzniká vztah pouze mezi těmi, kdo navrhují registraci kandidátních listin, a příslušným registračním orgánem.

[9] K výhradám navrhovatele k některým ustanovením zákona o volbě prezidenta republiky (zejména § 25) lze odkázat na výše citované usnesení č. j. Vol 9/2022-38 a především na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. prosince 2012 č. j. Vol 11/2012-63, č. 2795/2013, ve věci *Okamura*, a na něj navazující nález Ústavního soudu 7. ledna 2013 sp. zn. Pl. ÚS 27/12, N 2/68 SbNU 37. Tato rozhodnutí se s otázkou (proti)ústavnosti právní úpravy kontroly petic na podporu kandidatury (tedy zejména onoho § 25 zákona o volbě prezidenta republiky) a možnými problémy při její aplikaci podrobně vypořádávají.

[10] Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že volební stížnost nezasílal účastníkům řízení k vyjádření. S ohledem na to, že navrhovatel brojil výlučně proti registrační fázi volby prezidenta republiky, kterou – jak vysvětleno výše – již nelze po volbě návrhem na její neplatnost zpochybnit, nemohla by ani případná vyjádření účastníků přivodit jiné než zamítavé rozhodnutí. Soud si navíc vyjádření k obsahově velmi podobnému návrhu (Karla Janečka) již vyžádal v řízení sp. zn. Vol 40/2023.

III. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud proto v souladu se svou dosavadní judikaturou návrh na vyslovení neplatnosti volby prezidenta opřený pouze o tvrzené vady v procesu registrace kandidátních listin zamítl.

[12] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 14. února 2023

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu